

Mukavamman arjen kotikunta

Koulukuljetusopas

Sisällysluettelo

Johdanto	2
Yleiset periaatteet	2
Perusopetuksen koulukuljetuksen myöntämisen perusteet	3
Koulumatka	3
Maksuttoman koulukuljetuksen hakeminen ja päätöksen teko	4
Esiopetuksen kuljetukset	4
Aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvien kuljetus	5
Lukion ja toisen asteen opiskelijoiden kuljetus	5
Liikenneturvallisuus	5
Maksullinen kuljetus	6
Kuljetuksiin liittyvät säännöt	6
Oppilaan keskimääräisen kävelynopeuden määrittäminen	7

Johdanto

Koulukuljetusoppaaseen on koottu Tyrnävän kunnan koulukuljetuksen periaatteet ja käytänteet. Oppaan avulla huoltajat, koulujen henkilökunta sekä liikennöitsijät saavat tietoa koulukuljetuksista.

Tyrnävän kunnan koulukuljetusten järjestämisessä noudatetaan perusopetuslakia (POL 32§) sekä Tyrnävän sivistyslautakunnan päättämiä maksuttoman koulukuljetuksen myöntämisen perusteita.

Koulukuljetukset ovat koulunkäyntiä tukevaa toimintaa, joka onnistuu hyvällä ja rakentavalla yhteistyöllä koulujen, liikennöitsijöiden ja oppilaiden sekä heidän huoltajiensa kanssa.

Yleiset periaatteet

Perusopetuslain 32 §:n mukaisesti perusopetusta tai lisäopetusta saavalla oppilaalla on oikeus saada maksuton koulukuljetus, jos hänen koulumatkansa on viittä kilometriä pitempi. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai ~~lasten-päivähoidosta-annetussa-laissa-tarkoitettusta päivähoidosta~~ varhaiskasvatuslaissa tarkoitetusta varhaiskasvatuksesta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai ~~päivähoidosta~~ varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai ~~päivähoitoon~~ varhaiskasvatukseen.

Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi.

Jos oppilas huoltajan hakemuksesta siirtyy johonkin muuhun kuin kunnan osoittamaan lähikouluun tai asuinpaikan vaihdoksen myötä haluaa jatkaa entisessä koulussa, mahdollisista kuljetuskustannuksista ja -järjestelyistä vastaavat huoltajat. Mikäli tyrnäväläinen oppilas haluaa käydä peruskoulunsa naapurikunnan koulussa, mm. Steinerkoulussa tai kansainvälisessä koulussa, ei matkakustannuksia korvata.

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

Koulukuljetusta varten suunnitellaan kuljetusreitti, jossa määritellään kuljetusauton pysähtymispaikat. Kuljetuksia ei järjestetä ovelta - ovelle kuljetuksina kuin erityisen painavista syistä. Ne esi- ja peruskoulun oppilaat, jotka ovat matkan tai muun syyn perusteella oikeutettuja maksuttomaan koulukuljetukseen ovat velvollisia kulkemaan osan matkasta itse ns. lähimmälle kuljetusauton pysähtymispaikalle, kuitenkin niin, että ko. matka on enintään 3 km. Koulumatkaan käytettävä aika kävelynopeus mukaan lukien ei saa ylittää Perusopetuslaissa (POL 32) säädettyä enimmäisaikaa. Oppilaan keskimääräinen kävelynopeus määritellään liitteenä olevan taulukon perusteella. Koulukuljetuksen sujuminen edellyttää oppilaiden olemista riittävän ajoissa sovituissa noutopaikassa.

Mikäli kuljetusreittiin tehdään muutos yhdenkin oppilaan erityistarpeiden takia, voivat muut samaan kuljetukseen oikeutetut ja nimetyt oppilaat käyttäävät samaa pysähtymispaikkaa. Tilapäinen oppilaan sairaus ei muuta kuljetusreittiä, mikäli samalta pysähtymispaikalta on tulossa muitakin oppilaita.

Koulukuljetukset järjestetään ainoastaan sen huoltajan luota, jonka osoite on merkitty väestörekisteriin oppilaan vakituiseksi asuinpaikaksi. Mikäli lapsi asuu väliaikaisesti (1–4 viikkoa) toisen huoltajan luona, se

ei oikeuta kuljetukseen. Oppilaan huoltajien vapaa-ajan matkoista jne. johtuva oppilaan väliaikainen asuminen jossain muualla kuin vakinaisessa kodissa ei oikeuta kuljetukseen.

Oppilas on velvollinen korvaamaan hävinneen tai rikkoutuneen matkakortin, joka hänelle on myönnetty koulumatkoja varten. Mahdollisiin matkakortin väärinkäyttötilanteisiin (mm. kouluaajan ulkopuolinen käyttö) tulee aina puuttua.

Perusopetuksen koulukuljetuksen myöntämisen perusteet

Koulukuljetuksista päätetään perusopetuslain 32 §:n ja seuraavien periaatteiden mukaisesti:

Tyrnävän kunta järjestää maksuttoman koulukuljetuksen

- 1.–3. luokan oppilaille ja esikoululaisille, joiden koulumatka yhteen suuntaan on yli 4 km
- 4.–9. luokan oppilaille, joiden koulumatka yhteen suuntaan on yli 5 kilometriä
- ~~oppilaille, joilla on erityisen tuen päätös, koulukuljetusetuus määritellään erityisen tuen päätöksessä asiantuntijalausunnan perusteella~~
- niille oppilaille, joiden koulumatka on todettu vaaralliseksi ajantasaisen Koululiitu-ohjelman avulla

Koulumatka

Oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia.

Koulutoimistossa **koulumatkan pituus** mitataan oppilaan kotiosoitteesta koulun lähiosoitteeseen maanmittauslaitoksen tuottamaa aineistoa (<https://asiointi.maanmittauslaitos.fi/karttapaikka/>) käyttämällä. Mikäli koulumatkan pituudesta ei saada selvyyttä tai siitä ei löydy yksimielisyyttä, koulumatka tarkistetaan lyhintä jalankulkukelpoista, turvallista ja yleisessä käytössä olevaa reittiä oppilaan kodin portilta koulun portille pyytämällä mittaus kunnan tekniseltä virastolta digitaalisella kartta-aineistolla. Kotiportiksi määritellään kaava-alueella pihaliittymän rajoittuminen yleiseen tiehen ja haja-asutusalueella piha-alueen rajoittuminen pihatiehen, joka johtaa yleiselle tielle. Koulunportiksi määritellään Tyrnävän kunnassa koulujen vieressä olevat linja-autopysäkit, Temmeksen koululla koulun piha.

Oppilaat on vakuutettu kunnan järjestämissä ja valvomissa toiminnoissa sekä näihin välittömästi liittyvillä matkoilla. Tästä syystä koulukuljetus koskee vain oppilaan välitöntä matkaa kotoa kouluun sekä koulusta kotiin. Koulukuljetuksia ei käytetä muuhun tarkoitukseen (esim. kaverin luokse menemiseen). (SIVLT 24.9.2015 § 103)

Koulumatkan vaarallisuus

Arvioitaessa koulumatkan vaarallisuutta Tyrnävän kunnassa käytetään aina kuntakohtaista päivitettyä Koululiitu-ohjelmaa <https://koululiitu.fi> ja sen määrittelemiä koulumatkan turvallisuusohjeita kuitenkin niin, että vaaralliseksikin luokitellulla tieosuudella oppilas kulkee kotiporttia tai kotikujan suuta lähinnä olevalle kuljetusauton pysähtymispaikalle. Kuljetukseen oikeutettujen lasten huoltajat vastaavat siitä,

että lapsi pääsee turvallisesti kotoa linja-autoon (tai taksi / palveluliikenne) ja linja-autosta takaisin kotiin Koululiidun määritykset huomioiden. Raja-arvoina käytetään Liikenne- ja viestintäministeriön määrittelemiä tieturvallisuuden raja-arvoja.

Talviajasta Koululiitu on kirjannut seuraavaa: Talviaikana pimeys, liukkaus ja lumen tulo saattavat heikentää koulumatkan turvallisuutta. Tierekisteritiedot eivät ota huomioon olosuhteissa tapahtuvia muutoksia. Koululiitu-ohjelmassa suositellaan käytettäväksi talviaikana 5 pistettä alempia raja-arvoja kuin muuten. Tyrnävän kunnassa koulumatkan vaarallisuutta arvioitaessa talviajaksi määritetään 1.11.–31.3. välinen ajanjakso. (SIVLT 22.9.2011 § 121)

Koulumatka muodostuu liian rasittavaksi

Kuljetuksen järjestäminen koulumatkan rasittavuuden perusteella edellyttää lääkärin tai vastaavan asiantuntijan lausuntoa oppilaan terveydentilasta. Lausunnossa on todettava kuljetustarve sekä lisäksi mainittava, mikäli kuljetus tulee järjestää muulla kuin normaalilla koulukuljetuksella.

Jos oppilaalle, joka ei kuulu koulukuljetuksen piiriin, sattuu kouluajana tai koulumatkalla tapaturma tai jos ko. tapaturma sattuu vapaa-ajalla, kunta järjestää kuljetuksen lääkärintodistuksen perusteella. Kuljetus pyritään sovittamaan olemassa oleviin koulukuljetusvuoroihin. Muutoin kuljetuksesta vastaa oppilaan huoltaja.

Koulumatka muodostuu liian vaikeaksi

Kuljetuksen järjestäminen koulumatkan vaikeuden perusteella edellyttää lääkärin tai muun viranomaisen/asiantuntijan lausuntoa, jossa kuljetustarve todetaan.

Maksuttoman koulukuljetuksen hakeminen ja päätöksen teko

Vanhempien ei tarvitse hakea kuljetusetuutta erillisellä lomakkeella, mikäli oppilaan koulumatka ylittää lautakunnan hyväksymät vähimmäiskilometrirajat. Muulloin koulumatkaetua haetaan Wilmassa "Hakemus koulukuljetukseen" -lomakkeella ja etuus myönnetään pääsääntöisesti lukuvuodeksi kerrallaan. Etuus voidaan myöntää myös lyhyemmäksi ajaksi erityisten olosuhteiden takia, esim. vaarallinen liikennetyö, kelirikko yms. Sairauden (tai tapaturman) takia etuus myönnetään lääkärintodistuksessa mainituksi ajaksi.

Sivistysjohtaja tekee koulumatkaetuja sekä kuljetus- ja saattoavustuksia koskevat viranhaltijapäätökset sivistyslautakunnan hyväksymien periaatteiden mukaan.

Koulujen rehtorit huolehtivat osaltaan, että koulukuljetukset järjestetään näiden periaatteiden mukaisesti, taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti yhteistyössä muiden koulujen kanssa. Koulun rehtori huolehtii lukuvuosittain kuljetusedun saavien oppilaiden tiedot Primukseen ja koulutoimistoon, jossa aikataulut ja reitit lopullisesti suunnitellaan yhteistyössä koulujen ja liikennöitsijän kanssa.

Esiopetuksen kuljetukset

Esiopetuksen kuljetusten järjestämisessä sovelletaan samoja periaatteita kuin perusopetuksen koulukuljetusten järjestämisessä.

Lisäksi on hyvä huomioida, että:

- Kuljetuksissa pyritään hyödyntämään mahdollisimman paljon peruskoululaisten kuljetuksia. **Koulun rehtori Yksikön johtaja** nimeää **koulultaan** henkilöt, jotka kulloinkin huolehtivat esioppilaiden kuljetuksen odotuksen valvonnasta.
- Silloin, kun **päivähoito varhaiskasvatus** ja esiopetus tapahtuvat samassa **toimipisteessä**, kuljetuksista vastaavat huoltajat. ~~Jos lapsi on päivähoidossa mutta osallistuu joinakin päivinä pelkästään esiopetukseen, hän on näinä päivinä oikeutettu koulukuljetukseen, jos koulumatka on yli 4 kilometriä.~~
- ~~Jos huoltaja haluaa ja esioppilas voidaan ottaa muuhun kuin lähimpään esiopetuspaikkaan, vastaa huoltaja kuljetuksesta ja kustannuksista.~~ Jos huoltaja hakee lapsen muuhun kuin lähimpään esiopetuspaikkaan, huoltaja vastaa kuljetuksesta tai siihen liittyvistä kustannuksista.
- Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai varhaiskasvatuslaissa tarkoitettua varhaiskasvatuksesta esiopetukseen on neljä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin. Tällöin huoltajan tulee ilmoittaa kuljetustarpeesta päiväkodinjohtajalle.

Maksuton koulukuljetusetu ei koske **päivähoito varhaiskasvatuksen** kuljetuksia, vaan vastuu lasten kuljettamisesta **päivähoitoon** on huoltajilla.

Aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvien kuljetus

Laki lasten aamu- ja iltapäivätoiminnasta lähtee siitä, että toiminta ei saa lisätä maksuttoman koulukuljetuksen kustannuksia. Toimintaan osallistuvilla lapsilla ei ole lain mukaan subjektiivista oikeutta maksuttomaan koulukuljetukseen, vaan vastuu lasten kuljettamisesta on huoltajilla.

Lukion ja toisen asteen opiskelijoiden kuljetus

Toisen asteen opiskelijat ovat oikeutettuja Kelan koulumatkatukeen, mikäli koulumatkan pituus on yli 7 kilometriä. August Sahsten -lukion tyrnäväläisille opiskelijoille järjestetään koulukuljetus, mikäli koulumatka on yli 7 kilometriä.

Liikenneturvallisuus

Koulun piha-alueen turvallisuus

Oppilaskuljetukset voivat aiheuttaa vaaratilanteita koulun piha-alueella, kun taksit, huoltajat ja linja-autot tuovat ja noutavat oppilaita. Koulun piha-alueen liikenne järjestetään siten, että se ei vaaranna oppilasturvallisuutta. Koulut osoittavat piha-alueiden tuntumasta vanhemmille turvallisen oppilaiden jättö- ja noutopaikan.

Autonkuljettaja

Koulukuljetus on koulupäivään kuuluva opetustapahtuma, jossa oppilas tutustuu liikenteeseen. Ammattikuljettajaa pidetään autolla ajamisen ja liikenteessä liikkumisen malliedustajana. Kuljettajan vastuu liikennekultuurin siirtäjänä on erityisen tärkeää koulukuljetuksissa. Autonkuljettajan on huolehdittava turvavöiden käytöstä ja oltava huolellinen liikenneturvallisuuteen liittyvissä asioissa.

Kouluautonkuljettajien tulee käydä kouluautonkuljettajille järjestettävässä liikenneturvallisuuskoulutuksessa sopimuksen mukaisesti, mikäli kunta sellaisen järjestää.

Maksullinen kuljetus

Perusopetuksen tai toisen asteen oppilaalla, jolla ei ole oikeutta maksuttomaan koulukuljetukseen voi hakea oikeutta kulkea koulukuljetuksessa maksua vastaan. Järjestely ei saa edellyttää kilpailutetun kalustokoon lisäystä tai muuten tuoda lisäkustannuksia koulukuljetuksen järjestämiseen. Oikeus maksulliseen kulkemiseen voidaan evätä, mikäli reitille joudutaan ohjaamaan koulumatkaetuun oikeutettuja oppilaita. Tällöin maksullinen oikeus evätään ikäjärjestyksessä vanhimhasta alkaen.

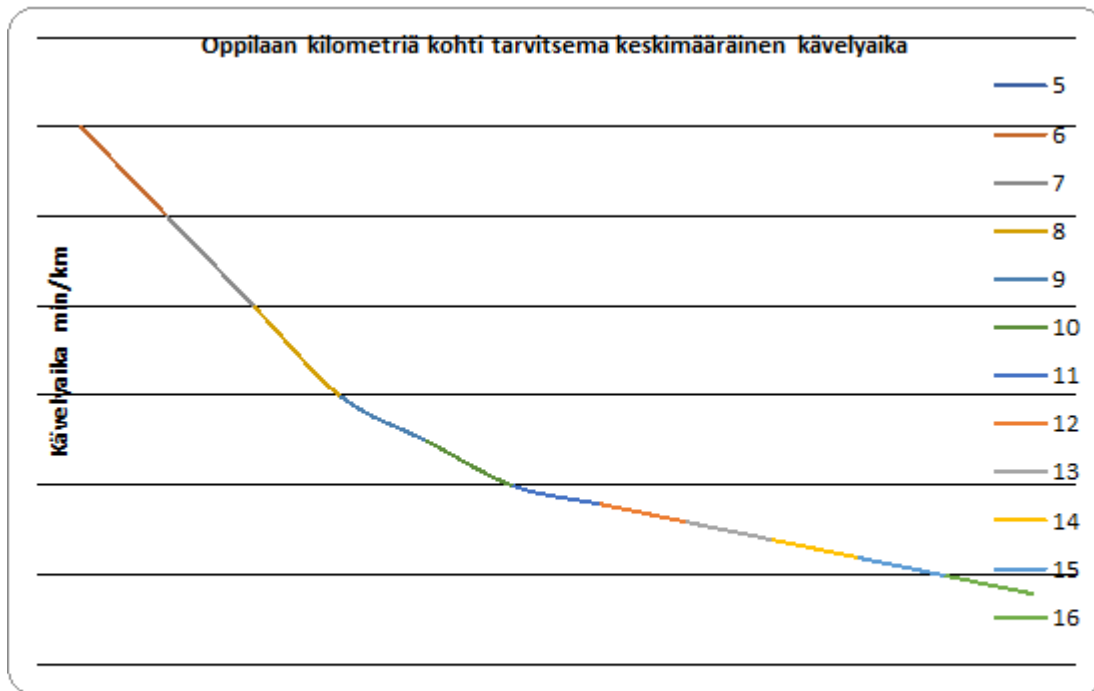
Maksu määräytyy joukkoliikenteen taksataulukon mukaan.

Kuljetuksiin liittyvät säännöt

Koulukuljetusten sujuminen mahdollisimman joustavasti ja turvallisesti edellyttää kaikkien osapuolien sitoutumista yhteisiin sääntöihin:

- Liikenneturvallisuus on kuljetuksen aikana tärkeintä. Kuljetuksen aikana linja-autossa ja taksissa ei saa liikkua paikasta toiseen ja turvavyöt on pidettävä kiinni.
- Linja-auton tai taksin kuljettaja saa ja hänen tulee puuttua kuljetuksen aikana tapahtuvaan häiriköintiin tilanteen vaatimalla tavalla. Kuljettaja on kuljetuksen aikana kasvatuksesta vastaava henkilö.
- Koulut / esiopetuspaikat toimittavan lukuvuoden alussa liikennöitsijälle listan maksuttomaan koulukuljetukseen oikeutetuista. Lista on päivitettävä aina, kun siihen tulee muutoksia. Listan tulee olla kuljetusautossa mukana ajon aikana.
- Oppilaan on oltava riittävän ajoissa sovitulla pysäkillä.
- Jos oppilas myöhästyy kuljetuksesta, erillistä kuljetusta ei järjestetä. Tällöin kuljetus on huoltajien vastuulla.
- Ongelmatilanteissa kuljettaja ottaa yhteyttä koulun rehtoriin tai sihteeriiin.
- Huoltajan tulee mahdollisuuksien mukaan ilmoittaa koululle ja liikennöitsijälle, jos oppilas ei tarvitse koulukyytiä.

Oppilaan keskimääräisen kävelynopeuden määrittäminen

5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
16	15	14	13	12,5	12	11,8	11,6	11,4	11,2	11	10,8